

Kainuun hyvinvointialueen nuorisovaltuuston toimintasääntö

1 § Tarkoitus

Kainuun hyvinvointialueen nuorisovaltuusto on hyvinvointialueesta annetun lain tarkoittama poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton osallistumis- ja vaikuttamistoimielin. Vaikuttamistoimielimet eivät ole hyvinvointialuelain 35 §:ssä tarkoitettuja hyvinvointialueen päätöksentekuelimiä, eivätkä viranomaisia. Vaikuttamistoimielimille ei voi siirtää toimivaltaa eivätkä ne voi tehdä hallintopäätöksiä. Vaikuttamistoimielimet toimivat edustamansa kohderyhmän äänenä hyvinvointialueen päätöksenteossa.

Laki hyvinvointialueesta määrittelee, että aluehallituksen on asetettava nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi hyvinvointialueen nuorisovaltuusto tai vastaava nuorisoryhmä. Nuorisovaltuuston tarkoituksena on edistää nuorten osallisuutta sekä huomioon ottamista hyvinvointialueen päätöksenteossa ja kaikissa nuoria koskevissa asioissa jo valmisteluvaiheessa sekä edistää viranomaisten, nuorten sekä nuorisojärjestöjen yhteistoimintaa.

Vaikuttamistoimielimille tulee antaa mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointialueen toimintojen suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vaikuttamistoimielin arvioi olevan merkitystä lasten ja nuorten, ikääntyneen väestön tai vammaisten henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta, ja vaikuttamistoimielimet tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen hyvinvointialueella (Laki hyvinvointialueesta 611/2021 32 §). Vaikuttamistoimielinten tarkoituksena on edistää alueen asukkaiden osallisuutta sekä huomioon ottamista hyvinvointialueen päätöksenteossa.

Toimintaan ei suoraan sovelleta hallintosäännön määräyksiä, ellei tässä toimintasäännössä toisin määrätä.

Kainuun hyvinvointialueen nuorisovaltuusto toimii myös Kainuun maakuntaliiton kehittämisen ja päätöksenteon vaikuttamistoimielimenä Kainuun hyvinvointialueen ja Kainuun liiton vuonna 2022 solmitun yhteistyösopimuksen mukaisesti. Sopimuksella mahdollistetaan maakunnan liiton ja hyvinvointialueen välinen yhteistyö nuorten asioihin liittyen sekä vahvistetaan Kainuun hyvinvointialueen nuorisovaltuuston toimintaedellytyksiä.

2 § Tehtävät

Hyvinvointialueen nuorisovaltuuston tehtävänä on:

1. vaikuttaa hyvinvointialueen sekä Kainuun liiton toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vaikuttamistoimielin arvioi olevan merkitystä nuorison ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta
2. edistää nuorison osallistumis-, vaikuttamis- ja toimintamahdollisuuksia maakunnassa
3. edistää yhteistyötä nuorison, kunnallisten nuorisovaltuustojen ja hyvinvointialueen sekä Kainuun liiton välillä
4. seurata, arvioida, antaa lausuntoja ja tehdä aloitteita
5. kuulla asiantuntijoita ja/tai hankkia muu tarpeelliseksi katsomansa selvitys käsiteltävänä olevaan asiaan

Nuorisovaltuusto voi ottaa kantaa nuoria koskeviin asioihin, valvoa nuorten etua, tehdä aloitteita ja parannusehdotuksia sekä antaa pyydettäessä lausuntoja harkintansa mukaisesti. Hyvinvointialueen ja Kainuun liiton tulee ottaa nuorisovaltuusto mukaan hyvinvointialueen ja maakunnan osallisuuden kehittämiseen ja tulevaisuuden suunnitteluun.

Nuorisovaltuuston tehtävänä on koota alueen nuorten näkemyksiä mahdollisimman laajasti ja tuoda niitä mukaan Kainuun hyvinvointialueen ja maakunnan kehittämistyöhön sekä päätöksenteon tueksi. Yhteistyössä muiden nuorten vaikuttajaryhmien ja kuntien nuorisotoimien kanssa nuorisovaltuuston tehtävä on kannustaa nuoria osallistumaan Kainuun hyvinvointialueen ja maakunnan kehittämiseen sekä kiinnostumaan yhteiskunnallisista asioista.

Nuorisovaltuusto voi pitää tarvittaessa yhteyttä Suomen muihin nuorisovaltuustoihin.

Tehtäviensä toteuttamiseksi nuorisovaltuusto järjestää tapahtumia ja tilaisuuksia yhdessä eri toimijoiden kanssa.

3 § Jäsenien lukumäärä ja valintatapa

Aluehallitus asettaa nuorisovaltuuston valtuustokausittain. Hyvinvointialuelain 32 §:ssä on säädetty vaikuttamistoimielinten jäsenien valitsemisesta. Hyvinvointialuelain (611/2021, § 32) mukaan nuorisovaltuuston jäsenet valitaan hyvinvointialueen kunnissa toimivien vastaavien vaikuttamistoimielinten jäsenistä siten, että kustakin vaikuttamistoimielimestä valitaan vähintään yksi edustaja. Lisäksi vaikuttamistoimielimiin voidaan valita muita henkilöitä ja asiantuntijoita.

Kainuun jokaisesta kunnasta nimetään yksi (1) jäsen ja yksi (1) varajäsen Kainuun hyvinvointialueen nuorisovaltuustoon.

Kajaanin ammattikorkeakoulun opiskelijakunnasta sekä Kajaanin ammattioppilaitoksen oppilaskunnasta nimetään molemmista yksi (1) jäsen kummastakin sekä heille varajäsenet. Suositus on huomioida sukupuolten välinen tasa-arvo edustajien nimeämisessä. Tämän lisäksi nuorisovaltuustoon valitaan viisi (5) jäsentä avoimen haun kautta varsinaisiksi jäseniksi sekä heille varajäsenet. Nuorisovaltuusto voi avata haettavaksi ilman edustajaa olevia avoimen haun paikkoja kesken toimikauttaan. Kainuun hyvinvointialueen nuorisovaltuusto koostuu 15 jäsenestä.

Nuorisovaltuuston ohjaajana toimii hyvinvointialueen nimeämä taho tai muu vastaava.

Kainuun hyvinvointialueen nuorisovaltuustoon voidaan nimetä hakuajankohtana 13–25-vuotias nuori. Kainuun hyvinvointialueen hallitus pyytää kuntia ja oppilaitosten opiskelija-/oppilaskuntia nimeämään edustajansa hyvissä ajoin ennen kauden loppua.

Avoimesta hausta ilmoitetaan Kainuun hyvinvointialueen verkkosivuilla, sosiaalisen median eri kanavissa sekä erikseen kuntien nuorisovaltuustoille tai vastaaville vaikuttajaryhmille, kouluille ja oppilaitoksille. Avoimen haun hakemuksissa hakijan tulee kertoa ikänsä ja kotikuntansa sekä perustella motiivinsa tulla mukaan Kainuun hyvinvointialueen nuorisovaltuustoon. Erilaiset nuorten ei-poliittiset ja ei-uskonnolliset järjestöt voivat hakea paikkaa edustajalleen hyvinvointialueen nuorisovaltuustoon. Kuntien nimetyt edustajat valitsevat jäsenet vapaille paikoille.

Mikäli nimetty jäsen joutuu jostakin syystä eroamaan Kainuun hyvinvointialueen nuorisovaltuustosta kesken toimikauden, nimeää edustajan nimennyt taho hänen tilalleen uuden jäsenen. Eroamisesta tulee ilmoittaa kirjallisesti nuorisovaltuuston kokoukselle tai sen puheenjohtajalle.

Vapaalta paikalta jäseneksi tulleen erotessa kesken toimikauden, käsitellään jäljelle jääneet hakemukset seuraavassa kokouksessa ja valitaan näistä tilalle uusi jäsen.

Nuorisovaltuusto voi kutsua tarvittaessa kokouksiinsa hyvinvointialueen tai Kainuun liiton asiantuntijoita.

4 § Toimikausi ja nuorisovaltuuston asettaminen

Kainuun hyvinvointialueen nuorisovaltuuston toimikausi on kaksi (2) vuotta, syyskuun alusta elokuun loppuun. Nuorisovaltuuston asettaa Kainuun hyvinvointialueen aluehallitus. Nuorisovaltuusto voi tarvittaessa kuulla aluehallituksen ja maakuntavaltuuston edustajia.

5 § Kokous- ja toimintakäytännöt

Aluehallitus hyväksyy vaikuttamistoimielimelle toimintasäännön, jossa todetaan mm. toimielimen lakisääteiset ja muut tehtävät, jäsenten lukumäärä ja valintatapa, toimikausi, kokous- ja toimintakäytännöt, puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinta, sihteerin tehtävien hoitaminen, toimintasuunnitelman laatiminen, ja toimintakertomuksen antaminen sekä yhteistyön hyvinvointialueen muiden vaikuttamistoimielinten kanssa.

Kainuun hyvinvointialueen nuorisovaltuusto määrittää itse kokoontumisaikataulunsa ja kokousten määrän. Kokousajankohdat sovitaan riittävän pitkäksi ajaksi eteenpäin. Nuorisovaltuustossa käsiteltävien ja päätettävien asioiden valmistelutavoista päättää valtuusto.

Kokouksiin järjestetään mahdollisuus osallistua etäyhteydellä. Jäsenen tulee ilmoittaa mahdollisesta esteestä hyvissä ajoin ja kukin edustaja huolehtii varajäsenensä kutsumisesta kokoukseen.

Kokouksen koollekutsujana toimii puheenjohtaja. Kokouskutsu aineistoineen toimitetaan vähintään viikkoa ennen kokousta sähköpostilla tai sovitulla tavalla. Kokous on päätösvaltainen, kun läsnä ovat puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään puolet nuorisovaltuuston jäsenistä. Etäosallistujat lasketaan läsnä oleviin.

Kainuun hyvinvointialue ja Kainuun liitto varaavat budjeteissaan vuosittaiset määrärahat nuorisovaltuuston toimintaan. Osallistujille maksetaan kokouspalkkiot Kainuun hyvinvointialueen hallintosäännön mukaisesti ja muut korvaukset joko hyvinvointialueen tai Kainuun liiton hallintosäännön mukaisesti sen mukaan, kumman toimialaan korvauksen mukainen toiminta liittyy.

6 § Puheenjohtajan ja sihteerin valinta

Nuorisovaltuuston toimikauden järjestäytymiskokousta johtaa kokouksen alussa valittu puheenjohtaja. Sihteerinä toimii kokouksen alussa valittu sihteeri. Puheenjohtaja johtaa kokousta, kunnes hyvinvointialueen nuorisovaltuuston puheenjohtaja on valittu. Jokainen varsinainen jäsen voi ilmoittaa halukkuudestaan eri rooleihin. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja valitaan erillisellä puheenjohtajavaalilla toimikaudeksi kerrallaan. Nuorisovaltuusto päättää itse varapuheenjohtajien määrästä. Sihteeri ja varasihteeri valitaan toimikaudeksi kerrallaan. Mikäli molemmat sihteereistä ovat estyneet osallistumasta, valitaan sihteeri kokoukseen nuorisovaltuutettujen joukosta. Tarvittaessa nuorisovaltuuston ohjaaja voi myös toimia kokouksen sihteerinä. Pöytäkirjantarkastajat valitaan kokouskohtaisesti kiertävästi. Hyvinvointialueen nuorisovaltuusto päättää keskenään tehtävien ja vastuiden jaosta sekä eri vastuutehtävien täyttämisestä tai täyttämättä jättämisestä. Vastuullisia tehtäviä ovat ainakin edellä mainittujen lisäksi tiedottajan, tiedotustiimin sekä rahastonhoitajan tehtävät. Tiedottaja ja tiedotustiimi hoitavat tiedottamisen mm. sosiaaliseen mediaan kokouksista, toiminnasta ja erilaisiin työryhmiin osallistumisista.

Nuorisovaltuusto valitsee keskuudestaan käsiteltävien asioiden valmistelusta vastaavan hallituksen tai ryhmän, johon kuuluvat puheenjohtajisto ja sihteeri sekä vastuutehtäviin nimetyt jäsenet. Ryhmän nimestä ja jäsenten määrästä päättää nuorisovaltuusto. Kyseinen ryhmä valmistelee kokousasiat ja toimittaa ne hyvinvointialueelle tai muulle hyvinvointialueen nuorisovaltuuston hallinnosta ja toiminnasta vastaavalle taholle ja sen yhteyshenkilölle.

Hyvinvointialueen ja Kainuun liiton vastuuhenkilöt sopivat Kainuun nuorisovaltuuston käsittelyyn tuotavien asioiden valmistelusta ja esittelystä yhdessä nuorisovaltuuston puheenjohtajiston tai muiden erikseen määriteltävien henkilöiden kanssa.

7 § Nuorisovaltuuston edustajien läsnäolo- ja puheoikeudet

Nuorisovaltuuston edustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus Kainuun hyvinvointialueen valtuuston ja maakuntavaltuuston kokouksissa sekä lasten, nuorten ja perheiden asioiden valiokunnassa. Nuorisovaltuustoa voidaan pyytää nimeämään edustajiaan myös muihin hyvinvointialueen tai Kainuun liiton vastuulla oleviin toimielimiin tai tehtäviin.

8 § Toimintamäärärahasta päättäminen

Hyvinvointialue järjestää nuorisovaltuustolle kokoustilan, huolehtii kokousten järjestämisestä ja vastaa kokouksista aiheutuneista kustannuksista.

Nuorisovaltuusto päättää Kainuun hyvinvointialueen talousarviossa sille osoitetun toimintamäärärahan käytöstä ja seuraa budjetin toteutumista.

9 § Kokousmenettely

Nuorisovaltuusto soveltaa Kainuun hyvinvointialueen hallintosäännön ohjeita kokousmenettelyissään.

10§ Toimintasuunnitelman laatiminen

Nuorisovaltuusto laatii toimintakaudelleen toimintasuunnitelman, jota päivitetään vuosittain.

11 § Toimintakertomuksen antaminen

Nuorisovaltuusto laatii vuosittain toimintakertomuksen edellisen vuoden toiminnasta ja antaa sen tiedoksi Kainuun hyvinvointialueen aluehallitukselle maaliskuun loppuun mennessä.

12 § Yhteistyö kuntatason vaikuttamistoimielimien kanssa

Kainuun hyvinvointialueen nuorisovaltuuston jäsenet toimivat viestinvälittäjinä kuntien nuorisovaltuustojen ja hyvinvointialueen nuorisovaltuuston välillä. Nuorisovaltuuston jäsenet pyrkivät tuomaan esille nuorten ja nuorisojärjestöjen näkemyksiä sekä toisaalta välittämään tietoa alueen nuorille.

13 § Kokousasiakirjojen julkaisu

Nuorisovaltuuston kokousaineistot julkaistaan Kainuun hyvinvointialueen verkkosivustolla. Nuorisovaltuusto tiedottaa tämän lisäksi toiminnastaan sosiaalisessa mediassa.

14 § Toimintasäännön voimaantulo

Tämä toimintasääntö tulee voimaan sen jälkeen, kun nimetty nuorisovaltuusto on toimintasäännöt käsitellyt ja aluehallitus on asian hyväksynyt.